

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของ
ประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์*

BUDDHADHAMMA INTEGRATION FOR PEOPLE'S POLITICAL POPULARITY
PROMOTION TOWARDS POLITICIANS IN BURIRUM PROVINCE

สุมาลี บุญเรือง, สุรพล สุธะพรหม

Sumalee Boonrueang, Surapon Suyaprom

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: sumalee31130@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมือง 2. ศึกษาองค์ประกอบของการส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมือง และ 3. นำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมือง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 รูปหรือคน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอในลักษณะพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรค พบว่าประชาชนมีความนิยมเลือกนักการเมืองกลุ่มดั้งเดิม ผู้นำเดิมเป็นคนในพื้นที่มายาวนาน จึงเกิดความเชื่อถือและไว้วางใจในการตัดสินใจเลือกนักการเมืองกลุ่มเดิม หากเสี่ยงกับประชาชนแล้วไม่สามารถทำตามสัญญาได้ อุปสรรคการสร้างรายได้ให้กับประชาชนยังไม่ทั่วถึงความเจริญกระจุกตัวอยู่ในตัวจังหวัด 2) องค์ประกอบของการส่งเสริมความนิยมทางการเมือง มีความรับผิดชอบในการเข้าถึงประชาชนโดยสร้างสาธารณะประโยชน์ให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ 3) การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมือง หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นแนวประพฤติปฏิบัติ ทาน การให้ที่ยิ่งใหญ่ ปิยวาจา การพูดอย่างสร้างสรรค์ อตถจริยา รับผิดชอบต่อชีวิตของตนและทุกคนในชุมชนทุกคน สมานัตตตา มีน้ำใจปรารถนาเพื่อประโยชน์สุขที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: หลักสังคหวัตถุ 4; ความนิยมทางการเมือง; นักการเมือง

Abstract

Objectives of this research were: 1. To analytically study the general conditions, problems, and obstacles of people's political popularity towards politicians, 2. To study the components of people's political popularity promotion towards politicians, and 3. To propose the Buddha-dhamma integration for people's political popularity promotion towards politicians. The qualitative research collected data from 25 key informants with in-depth-interview script by in-depth-interviewing and analyzed by content descriptive interpretation.

Findings were that; 1) General conditions, problems, and obstacles were found that people were likely to elect the old political groups, old leaders who were native people for a long time. They created confidence and trust causing the decision to elect the same old group. They could not do as they campaigned for election. The obstacles were that income generation was not overall coverage. Incomes were centered only in the city, 2) Components of people's political popularity towards politicians were the responsibility, people access, public benefits creation for people needs, 3) Buddha-dhamma integration for people's political popularity promotion consisted of Sanghavattu-dhamma 4 as the principle; Dana, the great giving, Piyavāca, creative speech, Atthacariyā, responsibility for one own life and of those in the community, Samānattatā, a well-wishing mind for real happy benefits for all as a whole.

Keywords: Sanghavattu-Dhamma; Political Popularity; Politicians

บทนำ

นักการเมืองเป็นผู้ที่ปฏิบัติการทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเมืองพรรค ผู้ดำรงหรือมุ่งดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ว่ามาจากการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง และไม่ว่าอย่างเป็นอาชีพหรืออย่างอื่น ตำแหน่งมิได้ตั้งแต่ตำแหน่งท้องถิ่นไปจนถึงตำแหน่งฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติและตุลาการของรัฐบาลระดับรัฐและชาติ คุณสมบัติของการเป็นนักการเมืองที่ดีจะต้องมีคุณภาพสูง มีคุณวุฒิที่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารประเทศชาติ มีคุณประโยชน์ทำงานเพื่อส่วนรวมด้วยความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ตื่นตระหนกน้อยเมื่อต้องเผชิญสถานการณ์เฉพาะหน้า มีคุณลักษณะชีวิตที่ดี มีลักษณะพื้นฐานของการ

ดำเนินชีวิตแบบเสมอต้นเสมอปลาย มีประวัติดี มีการดำเนินชีวิตตั้งแต่อดีตที่โปร่งใส ทั้งในชีวิตหน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัว มีคุณวาจา คุณกริยา มีวาทศิลป์ ไม่โกหก ไม่กลับกโลก ไม่ปลิ้นปล้อน สามารถพูดจา สื่อสารได้ดีกับบุคคลในทุก ๆ ระดับ และที่สำคัญมีคุณธรรมจริยธรรมซื่อสัตย์จริงใจต่อประชาชนและประเทศชาติ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2539) สร้างเจตคติและค่านิยมยึดมั่นในวิถีประชาธิปไตยและไม่สนับสนุนเผด็จการ ส่งเสริมพฤติกรรมความเป็นพลเมืองที่ทำให้เกียรติต่อคนอื่นเสมอ เน้นการใช้สติปัญญามากกว่าอารมณ์ในทุกบริบททางการเมือง (สุมาลี บุญเรือง, 2565)

ประชาชนจะมีคาดหวังว่านักการเมืองที่ตนซึ่งได้ไว้วางใจมอบอำนาจให้ทำหน้าที่แทนจะต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความรับผิดชอบ พูดจริง ทำจริงตามที่ได้ให้คำมั่นสัญญาไว้กับประชาชนเห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน จริยธรรมนักการเมืองจึงเป็นเรื่องที่สังคมมักจะนำมาวิพากษ์วิจารณ์กันอยู่เป็นประจำ นักการเมืองหรือผู้ปฏิบัติงานทำหน้าที่ทางการเมืองถือว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองและการปกครองของประเทศ ซึ่งถือได้ว่านักการเมืองเป็นบุคคลที่ประชาชนมอบอำนาจและความไว้วางใจให้ทำหน้าที่แทนตน จึงจำเป็นอย่างมากที่นักการเมืองจะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นผู้ที่เหมาะสมกับการที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจ นักการเมืองมีความสัมพันธ์กันผ่านการทำธุรกิจและการแบ่งปันผลประโยชน์ งบประมาณพัฒนาที่ลงมาในพื้นที่เลือกตั้ง มีความสัมพันธ์เชิงเครือญาติกันบ้างและสัมพันธ์กับกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ เช่น หอการค้า สภาอุตสาหกรรม องค์กรกัญญา เป็นต้น ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับพรรคการเมืองจะสัมพันธ์ผ่านมุ้งการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ ในด้านวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้ง มีพัฒนาการมาตั้งแต่การเคาะประตูบ้าน จดมหรสพแล้วปราศรัยหาเสียง ทำโปรเตอร์ แผ่นป้ายโฆษณามาจนถึงการแจกสิ่งของอาหาร ยารักษาโรค เสื้อผ้า จนแจกเงินในท้ายที่สุดและรูปแบบการจัดตั้งหัวคะแนนเริ่มจากง่าย ๆ อาศัยผู้นำท้องถิ่น มาเป็นการวางเครือข่ายคล้ายธุรกิจขายตรง มีสัดส่วนหัวคะแนนต่อผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง และนอกจากนี้ยังใช้วิธีการหาเสียงโดยจัดตั้งกองทุนให้กลุ่มชาวบ้าน การอบรมและพาไปศึกษาดูงาน การจัดเลี้ยง การแจกเบี้ยเลี้ยง เป็นต้น (นิรันดร์ กุลพานันท์, 2549)

การประยุกต์หลักสังคหวัตถุ 4 คือ นักการเมืองปฏิบัติตนเป็นผู้ให้ เป็นผู้ที่มีวาจาไพเราะ เป็นผู้สงเคราะห์ประชาชน และเป็นผู้ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย (ประคอง มาโต, 2565) สังคหวัตถุ 4 เป็นเครื่องมือหรือหลักธรรมที่ช่วยประสานคนหมู่มากให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นเครื่องมือช่วยจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทำให้คนอยู่ร่วมกันด้วยความรักสามารถนำไปใช้ได้ตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับสังคม เป็นธรรมอันจะก่อให้เกิดความผาสุก ในบ้านเมืองและประเทศชาตินั่นเอง หลักธรรมของสังคหวัตถุนี้หากผู้ใดยึดถือ

ปฏิบัติ เชื่อแน่ว่าจะเป็นที่รักใคร่เคารพนับถือของเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป (ภูริวัจน์ บุญยุตติปริดา, 2557)

สังคหวัตถุ 4 มาใช้แก้ปัญหาต่างๆ โดยไม่มีความคับข้องใจ ขัดแย้ง หรือวิตกกังวล และสามารถมีความสัมพันธ์กับประชาชนได้เป็นอย่างดี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การที่นักการเมืองมีความเข้าใจและเกิดความรู้สึกที่ดีต่อประชาชน เกิดความพอใจ มีความรักใคร่ รู้จักการให้และการรับ อยากช่วยเหลือประชาชน พุดจาด้วยความรักใคร่ บรรณาติต่อประชาชนและให้ความร่วมมือกับประชาชนด้วยความเต็มใจและจริงใจ มิใช่แสรังทำ ซึ่งสามารถนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติได้ดังนี้ ทาน การรู้จักการให้และเป็นผู้รับที่ดี ปิยวาจา การพูดด้วยความรักใคร่ปรารถนาดีต่อประชาชน อุตถจริยา การที่อยากช่วยเหลือประชาชนด้วยความเต็มใจมิใช่แสรังทำ สมานัตตตา การปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย ไม่เอาเปรียบ ร่วมเผชิญ และแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์สุขร่วมกัน จากความสำคัญของบทบาทหน้าที่ของนักการเมือง การปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมือง การสร้างความนิยมทางการเมืองกับประชาชน ที่กล่าวมานั้น แต่โดยลักษณะทั่วไปแล้วโดยเฉลี่ยแล้วคนไทยมีความนิยมกับนักการเมืองมากพอสมควร เพราะส่วนใหญ่ในบุรีรัมย์จะเลือกนักการเมืองมากกว่าเลือกพรรคการเมือง ซึ่งนักการเมืองมีความใกล้ชิด เป็นผู้ที่ลงพื้นที่ นักการเมืองทราบถึงปัญหาในพื้นที่ พร้อมคอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษา และทำกิจกรรมร่วมกับประชาชนอยู่เป็นประจำ การที่มีความนิยมทางการเมืองในความนิยมหรือความนิยมทางการเมืองที่มีต่อนักการเมืองของประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งในฐานะที่ได้ศึกษาและสอบถามจากในพื้นที่ เป็นที่มาของการศึกษาความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์ ว่าปัญหาอุปสรรค สภาพทั่วไปและความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์เป็นอย่างไร ปัจจัยที่ส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์มีอะไรบ้าง รูปแบบการส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์เป็นอย่างไร เพื่อเป็นรูปแบบในการดำเนินงานของนักการเมืองที่เหมาะสมกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์

3. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Approach) โดยมีรายละเอียดการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่ผู้วิจัยได้ทำการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ชัดเจน สามารถอธิบายเสริม สนับสนุน ข้อโต้แย้งต่าง ๆ และให้ความรู้ความเข้าใจปรากฏการณ์ รวมทั้งการเสนอแนะข้อคิดเห็นในประเด็นที่มีข้อขัดแย้งหรือเห็นสมควรเพิ่มเติมให้ชุดความรู้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้ประกอบไปด้วย นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 3 รูป นักการเมือง 2 คน ผู้นำชุมชน 5 คน ข้าราชการ 5 คน นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ 5 คน และประชาชนทั่วไป 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์ องค์ประกอบของการส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 25 รูปหรือคน ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ โดยมีการบันทึกเทปและจดบันทึกโดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์แต่ละท่านไม่น้อยกว่า 30 นาที

3.2 หลังจากได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ

3.3 นำข้อความจากการสัมภาษณ์ และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์

3.4 วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้

3.5 สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอในรูปของความเรียง

ผลการวิจัย

1. สรุปผลการสัมภาษณ์สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์ จากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

สรุปผลการสัมภาษณ์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมือง พบว่า ประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์มีความนิยมในการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มดั้งเดิมของจังหวัดบุรีรัมย์ อีกทั้งผู้นำเดิมของพรรคที่เป็นที่นิยมมีคนในพื้นที่ หรือเป็นคนจังหวัดบุรีรัมย์มายาวนาน จึงเกิดความเชื่อถือและไว้วางใจในการตัดสินใจเลือกนักการเมืองกลุ่มเดิมอยู่บ่อยครั้ง สิ่งที่ทำให้นักการเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ได้รับความนิยมจากประชาชน ได้แก่ ข้าราชการ ผู้ใหญ่ กำนัน สารวัตรกำนัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น รวมทั้ง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ตลอดถึงระดับท้องถิ่น ครอบคลุมทุกพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จ นักการเมืองหลายท่านมีจุดแข็งที่สามารถจูงใจประชาชนได้ คือมีความสม่ำเสมอในการลงพื้นที่พบปะประชาชน และเป็นกันเองกับประชาชน โดยเฉพาะงานศพ สังเกตเห็นว่ามีนักการเมืองในพื้นที่จะไปร่วมงานฌาปนกิจศพเกือบทุกงาน เนื่องมาจากนักการเมืองเขามีเครือข่ายที่ทำงานร่วมกัน จึงสามารถสื่อสารได้ว่าบ้านไหนมีงานศพ เขาก็จะไปร่วมงานหรือมอบตัวแทนไปร่วมงาน

สิ่งที่ทำให้เกิดจุดอ่อน นักการเมืองเป็นกลุ่มเดิมเพียงแต่ผลัดเปลี่ยนบุคคลเข้าสู่การเลือกตั้ง ประชาชนยึดติดกับตัวบุคคล อีกทั้งการทำงานยังขาดความร่วมมือจากชาวบ้าน ในการทำงานร่วมกันกับชุมชนยังมองไม่ตรงกัน ทำให้การทำงานกับชาวบ้านยังไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ประชาชนหลายๆ ท่าน ยังเบื่อสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นและไม่อยากสนใจการเมือง

สรุปผลการสัมภาษณ์อุปสรรคเกี่ยวกับความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมือง พบว่า อดีตนักการเมืองเป็นผู้ที่มีบารมีในการบริหารจัดการนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์โดยตลอด อีกทั้งได้รับการสนับสนุนจากประชาชน มีนักการเมืองเก่าที่สามารถสร้างสนามฟุตบอล สนามแข่งรถ ระดับโลก และทำงานอย่างต่อเนื่อง มีความ

เข้มแข็ง สามารถยกจังหวัดเข้าสู่ระดับโลกด้านกีฬาได้ รวมทั้งการสนับสนุนจากกลุ่มนายทุนต่างๆ เคยมีผลงานที่โดดเด่นเป็นที่ภาคภูมิใจของประชาชนก็มีโอกาสได้คะแนนนิยมจากประชาชนมากเป็นพิเศษ

2. สรุปผลการสัมภาษณ์องค์ประกอบของการส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์ จากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

เล็งถึงผลการปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ พบว่า การพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจให้แก่คนในจังหวัดและการสนับสนุนความต้องการของคนในจังหวัด เช่น วัคซีน ถนน เป็นต้น ทำให้ประชาชนในพื้นที่นิยมนักการเมืองท้องถิ่นของจังหวัดบุรีรัมย์ การลงพื้นที่เป็นประจำและดูแลประชาชนในท้องถิ่นของตนเองแบบเสมอต้นเสมอปลาย การเล็งถึงผลการปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ นั้นเป็นสิ่งจำเป็นในทุกกรณีและทุกเรื่อง ซึ่งเป็นหลักการทั่วไปที่การดำเนินการย่อมเล็งประโยชน์ แต่ก็ขึ้นอยู่กับว่าประโยชน์น้อยหรือประโยชน์มาก ยิ่งผู้อาสาเข้ามาทำงานการเมืองหรือนักการเมืองด้วยแล้วยิ่งต้องคำนึงถึงประโยชน์ ซึ่งจากการลงพื้นที่ทำงานด้านการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ โดยได้นำเสนอประเด็นปฏิรูปสังคมแห่งการเรียนรู้ กอบกู้การเมืองภาคประชาชน เพื่อประชาชนสามารถออกแบบนักการเมืองและกิจกรรมทางการเมืองได้ด้วยตนเอง เสมือนตัดเสื้อใส่เอง โดยมีจำเป็นต้องเป็นการเมืองแบบจัดตั้งเพื่อกลุ่มและผลประโยชน์เฉพาะตนเองเท่านั้น

ความนิยมสถานะทางสังคม การมีฐานะ มีบารมีในการทำประโยชน์ให้แก่ประชาชน พบว่า ประชาชนเชื่อถือในฐานะและบารมีของนักการเมืองที่อยู่ในพรรคดั้งเดิม และที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผลประโยชน์สำคัญในจังหวัด ทำให้เกิดการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นตัวแทนพรรคการเมืองนั้น สร้างบารมี และอำนาจโดยการทำผลงานในเชิงประจักษ์และให้ประชาชนได้รับประโยชน์มีงานมีอาชีพเลี้ยงครอบครัว การมีฐานะ มีบารมีในการทำประโยชน์ให้แก่ประชาชน เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะการมีฐานะนั้นสามารถบริจาคเงินเพื่อสร้างถาวรวัตถุให้แก่ชุมชนได้ เมื่อมีการบริจาคมากขึ้นๆ ก็จะทำให้เป็นผู้มีบารมีในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนจะมีความเกรงอกเกรงใจผู้มีบารมีอยู่ตลอดเวลา

มีความรู้ความสามารถทางการเมือง พบว่า วิสัยทัศน์และการบริหารสำคัญมากต่อการตัดสินใจเลือกของประชาชนในปัจจุบันนี้ แม้จะมีวัฒนธรรมทางการเมืองว่าด้วยการเลือกตั้งที่ไม่เหมาะสมอย่างมาก แต่ประชาชนก็เข้าใจและมีการปฏิเสธวัฒนธรรมที่เลวร้ายนั้นมากขึ้น

3. สรุปผลการสัมภาษณ์การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์ จากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

การบูรณาการหลักสังคหัตถ์ 4 เพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนพบว่า ทาน หรือความโอบอ้อมอารี ของนักการเมืองนั้น คือการบริการประชาชนด้วยเมตตา อาจจะเป็นการบริจาควัตถุสิ่งของ บริจาคทรัพย์ ให้ความรู้ ให้คำแนะนำด้วยความเป็นกันเอง เพราะประชาชนไว้วางใจเลือกเข้ามาเป็นผู้แทนแล้ว ผู้แทนเองก็ควรที่จะตอบแทนด้วยการบริการดูแลแก้ไขปัญหาความทุกข์ให้แก่ประชาชนด้วยความโอบอ้อมอารี ปิยวาจา การที่นักการเมืองเป็นผู้มีวิจิไพเราะ คือการใช้ถ้อยคำที่สุภาพ และถ้อยคำที่มีประโยชน์ พูดด้วยถ้อยคำที่เป็นจริง ถ้อยคำที่ไม่กระทบกระทั่งเสียดีผู้อื่น พูดจาด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่พูดจาถูกเหยียดหยามหรือข่มประชาชน ด้านอัตถจริยา การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและคมนาคม มีผลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจเลือกตั้งจากประชาชนในพื้นที่ แต่ทั้งนี้ก็ยังคงพื้นฐานจากระบบดั้งเดิมของสังคมไทยอยู่ คือ ระบบอุปถัมภ์และบุญคุณ ด้านสมานัตตตา นักการเมืองทำหน้าที่เสมอต้นเสมอปลาย มีการพัฒนาพัฒนาในพื้นที่ของตนเองเสมอ ถือว่าได้ทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ ไม่ตม้ตุนประชาชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์

สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความนิยมทางการเมืองของประชาชนแบ่งเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรค จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในจังหวัดมีความนิยมในการตัดสินใจเลือกนักการเมืองที่เป็นกลุ่มดั้งเดิมของจังหวัดบุรีรัมย์ สิ่งที่ทำให้นักการเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ได้รับความนิยมจากประชาชน ได้แก่ ข้าราชการ ผู้ใหญ่ กำนัน สารวัตรกำนัน องค์การปกครองตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ รวมทั้งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ตลอดถึงระดับท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล สิ่งที่ทำให้เกิดจุดอ่อน สำหรับนักการเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ทำให้ไม่ได้รับความนิยมจากประชาชน เป็นการเกิดจากการกุมอำนาจเบ็ดเสร็จฝ่ายเดียว ซึ่งส่งผลกระทบต่อโอกาสในการพัฒนาด้านอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากความต้องการจากประชาชนโดยตรง ที่ต้องการแสดงศักยภาพอย่างเต็มความสามารถ ภายใต้ทรัพยากรท้องถิ่นของตนที่มีอยู่ ปัญหาที่เกี่ยวกับความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมือง นักการเมืองกลุ่มเดิมเพียงแต่ผลัดเปลี่ยนบุคคลเข้าสู่การเลือกตั้ง ทำให้ไม่เห็นผลงานใหม่มากนัก ประชาชนจึงเกิดความเบื่อหน่ายและต้องการแนวความคิดใหม่เข้า

มาบริหารจังหวัดมากขึ้น อีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องอายุของนักการเมืองที่มีอายุมาก ไม่เปิดโอกาสแนวคิดใหม่ในการบริหาร อุปสรรคกลุ่มนายทุนเดิมมีอิทธิพลมากอยู่ในพื้นที่ คือ ความเชื่อมั่นในการบริหารของนักการเมืองหน้าใหม่มีน้อย และมีอยู่ก็คือระบบอุปถัมภ์ยังอยู่ในระบบการเมืองมาก สิ่งที่เป็นอุปสรรคคือพฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมืองเองที่ไม่ดูแลเอาใจใส่ประชาชน เพราะประชาชนเองก็คิดว่าเลือกใครก็ได้ สอดคล้องกับ วรรณธรรมาศกุล (2560) ได้วิจัยเรื่อง “คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น พัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี เศรษฐกิจดี เกิดความอุดมสมบูรณ์ ใจผู้ร้ายก็อาจลดลงได้ และหายจาท้องถิ่นไปในที่สุด ควรศึกษาจากประสบการณ์ของผู้เป็นที่ประสบความสำเร็จเพื่อศึกษาถึงแนวคิด กระบวนการ ขั้นตอน ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เจริญก้าวหน้า

2. องค์ประกอบของการส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์

ความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมือง ประกอบด้วยเล็งถึงผลการปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ มีฐานะ มีบารมีในการทำประโยชน์ให้แก่ประชาชน มีความรู้ความสามารถทางการเมือง จากผลการวิจัยพบว่า การเล็งถึงผลการปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ ประชาชนเล็งถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในการพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจให้แก่คนในจังหวัด และการสนับสนุนความต้องการของคนในจังหวัด เช่น วัคซีน ถนน เป็นต้น การมีฐานะ มีบารมีในการทำประโยชน์ให้แก่ประชาชน ประชาชนเชื่อถือในฐานะและบารมีของนักการเมืองที่อยู่ในพรรคดั้งเดิมและที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผลประโยชน์สำคัญในจังหวัด การมีฐานะ มีบารมีในการทำประโยชน์ให้แก่ประชาชน ประชาชนมองว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะการมีฐานะนั้นสามารถบริจาคเงินเพื่อสร้างถาวรวัตถุให้แก่ชุมชนได้ เมื่อมีการบริจาคมากขึ้น ๆ ก็จะทำให้เป็นผู้มีบารมีในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนจะมีความเกรงอกเกรงใจผู้มีบารมีอยู่ตลอดเวลา ในส่วนของการมีความรู้ความสามารถทางการเมือง ประชาชนมองถึงวิสัยทัศน์และการบริหารเป็นส่วนสำคัญมากต่อการตัดสินใจเลือก แม้จะมีวัฒนธรรมทางการเมืองว่าด้วยการเลือกตั้งที่ไม่เหมาะสมอย่างมาก สอดคล้องกับ วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ และนพพล อัครชาติ (2557) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาการเมืองถิ่นและนักการเมืองถิ่นจังหวัดหนองบัวลำภู” ผลการวิจัยพบว่า ความนิยมจากประชาชน สำหรับวิธีการ และกลวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งของนักการเมืองถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภู มีหลายรูปแบบ ได้แก่ การปราศรัย การใช้รถยนต์ติดเครื่องขยายเสียงประชาสัมพันธ์ การให้เงินซื้อเสียง การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม และการใช้หวัคะแนนในระดับหมู่บ้าน และบทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ ครอบครั้ว ญาติพี่น้อง

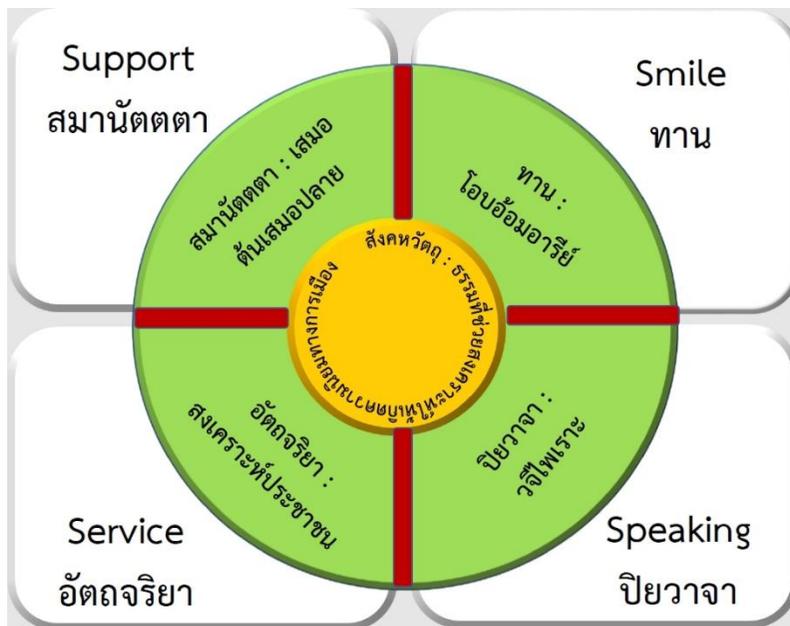
น้อง เพื่อนฝูง เครือข่ายระบบราชการในพื้นที่ การมีภูมิสำเนาในพื้นที่ และกลุ่มคนเสื้อแดงในพื้นที่ล้วนเป็นปัจจัยที่สนับสนุนทางการเมืองแก่นักการเมืองถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภู และสอดคล้องกับ สะดิระ เผือกประพันธ์ (2558) ได้วิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของนักการเมืองท้องถิ่นมีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองท้องถิ่นมีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาการปกครองท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์และรูปแบบระบบอุปถัมภ์ของผู้นำชุมชนและประชาชน เป็นไปในลักษณะเป็นการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยเอื้อเฟื้อต่อกัน ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตของสังคมไทย เพราะความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์เน้นความช่วยเหลือเกื้อกูลและการตอบแทนที่เรียกว่า “บุญคุณ” ความสัมพันธ์ในลักษณะเช่นนี้นับว่ามีผลดีต่อคนไทยทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจการเมืองในส่วนของรูปแบบเครือข่ายโครงสร้างทางสังคม พัฒนามาจากระบบเครือญาติในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ด้วยความสัมพันธ์จึงทำให้ระบบอุปถัมภ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนยิ่งเกาะเกี่ยวแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นนั่นเอง รวมทั้งความเกี่ยวข้องของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของผู้นำชุมชนกับประชาชนที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

3. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์

หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมือง หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชน พบว่า ทาน ของนักการเมือง คือการบริการประชาชนด้วยเมตตา จะเป็นการบริจาควัตถุสิ่งของ บริจาคทรัพย์ ให้ความรู้ ให้คำแนะนำประชาชนด้วยความเป็นกันเอง เพราะประชาชนไว้วางใจเลือกเข้ามาเป็นผู้แทนแล้ว ผู้แทนเองก็ควรที่จะตอบแทนด้วยการบริการดูแลแก้ไขปัญหาความทุกข์ให้แก่ประชาชน ปิยวาจา นักการเมืองจะต้องเป็นผู้มีวิจิไพเราะ การใช้ถ้อยคำพูดคุยกับประชาชนที่สุภาพและเป็นถ้อยคำที่มีประโยชน์ พูดด้วยถ้อยคำที่เป็นจริง ถ้อยคำที่ไม่กระทบกระทั่งเสียดสีผู้อื่น พูดจาด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่พูดจาตู่ถูกเหยียดหยามหรือข่มประชาชน ด้านอัตถจริยา การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและคมนาคมในการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนในชุมชน ให้ความสะดวกสบาย ด้านสมานัตตา นักการเมืองจะต้องหน้าที่เสมอต้นเสมอปลายรวมถึงมีการพัฒนาในพื้นที่ของตนเองเสมอ ทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ ไม่ตมต้นประชาชน สอดคล้องกับ พระถวิล เทวสุโร (สิงห์เทพ) และคณะ (2558) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักราชสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเทศบาลมีแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักราชสังคหวัตถุ 4 คือ ด้านการส่งเสริมการเกษตร (สัสสมณะ) โดยจัดฝึกอบรมการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จัดตั้งงบประมาณสนับสนุน จัดหาตลาดใหม่ๆ ให้

เกษตรกร และศึกษาแนวทางการแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตรโดยการใช้เทคโนโลยี ด้าน การส่งเสริมคนดีมีความสามารถ (ปรีศเมธะ) การสรรหาบุคลากรโดยยึดถือระบบคุณธรรม ความเสมอภาค ความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรด้วยความยุติธรรม จัดกิจกรรมยกย่องบุคคลต้นแบบของชุมชน และส่งเสริม การศึกษาในชุมชน ด้านการส่งเสริมอาชีพ (สัมมาปาสะ) ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านอาชีพโดย ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน สร้างโลกทัศน์ให้กับชุมชนให้มีแนวคิดที่กว้าง ไกลเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ในอาชีพและรวมกลุ่มสร้างอาชีพที่หลากหลาย ด้านการพูดจาไพเราะมี ประโยชน์ เป็นทางแห่งความสามัคคี (วาชเปยะ) สร้างจิตสำนึกในการให้บริการประชาชน ด้วยวาจา ที่สุภาพ มีอหยาศัยดีเป็นกันเอง รู้จักพูดรู้จักหักทนายประชาชน รู้จักชี้แจงแนะนำ ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ และสอดคล้องกับ ชูติพนธ์ วงษ์อมรวิทย์ และคณะ (2563) ได้วิจัย เรื่อง การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมทางการเมืองประกอบด้วย 1) ด้านความดีงาม ยึดถือปฏิบัติเป็น แนวทางในการปฏิบัติงาน ขยันอดทน 2) ด้านความถูกต้อง มีความโปร่งใส คำนึงถึง ความสำเร็จของงาน 3) ด้านความเหมาะสม ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาความ เดือดร้อนของประชาชน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้สร้างแผนภาพที่แสดงองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสามารถขยายความเพิ่มเติม ได้ดังนี้

1) ด้านทาน : โอบอ้อมอารี เป็นหลักปฏิบัติที่แสดงให้เห็นว่าการมีพฤติกรรมที่แสดงออกให้ปรากฏเห็นอย่างเด่นชัด เป็นบุคลิกภาพที่ยิ้มแย้มแจ่มใส โอบอ้อมอารี รู้จักการให้และมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน รวมถึงการช่วยเหลือเกื้อกูล การให้ที่ยิ่งใหญ่ คือ การให้อภัยกัน การให้ที่ดีโดยไม่ต้องลงทุนมาก คือ การยิ้ม เพราะรอยยิ้มเป็นประตูสู่หัวใจ สร้างสุขภาพจิตที่ดีให้แก่กันและกัน การยิ้มเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการสานสัมพันธ์ก่อให้เกิดการเกื้อกูลสัมพันธ์

2) ด้านปิยวาจา : วจีไพเราะ เป็นหลักปฏิบัติที่แสดงให้เห็นว่านอกจากการมีพฤติกรรมที่แสดงออกให้ปรากฏเห็นอย่างเด่นชัด เป็นบุคลิกภาพที่ยิ้มแย้มแจ่มใส โอบอ้อมอารี รู้จักการให้และมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน แล้ว ยังมีการช่วยเหลือเกื้อกูลแล้ว ด้วยคำพูดที่มีความไพเราะ มีประโยชน์ มีความเหมาะสม ตรงจุดมุ่งหมาย ด้วยการใช้ศิลปะการพูดอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมเป็นพลัง ในการขับเคลื่อนงานและกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลให้การติดต่อประสานและทำงานบรรลุจุดหมาย ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

3) ด้านอัตถจริยา : สงเคราะห์ประชาชน เป็นบุคลิกภาพที่มีจิตชอบอาสาและบริการ บำเพ็ญตนให้เกิดประโยชน์ ทั้งประโยชน์ส่วนตน ประโยชน์ส่วนรวม และทั้งประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์ส่วนตัว มีจิตเป็นอิสระปลอดโปร่งผ่องใส ไม่หวั่นไหวไปกับความผันผวนปรวนแปรของชีวิต หรือการพลัดพรากจากสิ่งอันเป็นที่รักในชีวิต ไม่ถูกบีบคั้นโดยความยึดมั่นของตนเอง สงบเย็นสว่างไสวโดยสมบูรณ์ตามหลักแห่งประโยชน์ตน ประโยชน์ท่าน

4) ด้านสมานัตตตา : วางตนพอดี เป็นหลักปฏิบัติที่แสดงให้เห็นว่าการมีพฤติกรรมที่แสดงออกให้ปรากฏเห็นอย่างเด่นชัด เป็นบุคลิกภาพที่มีเป็นการสนับสนุนหนุนเสริมการทำความคิด หรือผู้ทำความเจริญ ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปโดยปราศณาให้ทุกคนมีความสุข แสดงถึงความมีจิตแผ่เมตตาหรืออย่างต่อเนือง มีน้ำใจปราศณาเพื่อประโยชน์สุขที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น มีการเน้นการพัฒนาในระดับจังหวัด ภายในตัวจังหวัดมีความเจริญก้าวหน้ามาก แต่ยังไม่มีการพัฒนาโรงเรียน วัดและแหล่งน้ำในชนบท จึงควรดูแลท้องถิ่นท้องที่ที่อยู่รอบนอก ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัด

2. ภาครัฐหรือส่วนราชการควรมีระบบความปลอดภัยบนท้องถนนให้มีความเจริญมากยิ่งขึ้น นักรการเมืองต้องเข้าใจและเข้าถึงประชาชน เพื่อช่วยกระตุ้นและดูแลเรื่องดังกล่าวนี้

3. นักรการเมืองทั้งระดับและระดับท้องถิ่น ควรกำหนดให้มีคุณสมบัติที่ก่อให้เกิดศรัทธา ความเชื่อมั่น และความเชื่อถือของประชาชน

4. นักรการเมืองในสังกัดพรรคการเมืองควรเข้าหาประชาชนและต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าหาได้ง่ายเพื่อรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายและแลกเปลี่ยนข้อมูลต่อกัน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ภาครัฐกำหนดแนวทางที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน ด้วยการสำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อนำมากำหนดนโยบายตอบสนองความต้องการของประชาชน

2. พรรคการเมืองควรมีแนวทางสร้างชื่อเสียงให้แก่ นักรการเมืองตามหลักการที่ดีเพื่อการบริหารบ้านเมืองที่ดี และเสริมด้วยการกำหนดให้นักรการเมืองต้องลงพื้นที่เข้าหาประชาชน

3. พรรคการเมืองควรส่งเสริมให้นักรการเมืองต้องมีบทบาทสนองต่อความต้องการของสังคม ชุมชนในพื้นที่ เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวม

4. ภาครัฐควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพนักรการเมืองท้องถิ่นให้เกิดการตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนอย่างทั่วถึง

5. พรรคการเมืองควรจัดอบรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพนักรการเมืองให้เกิดการตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยการปลูกฝังให้นักรการเมืองหมั่นเข้าหาประชาชนและรับเรื่องที่เป็นปัญหาของประชาชนที่นำมาสู่การแก้ไข

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยรากฐานการส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักรการเมือง ในระดับวงกว้างอาจเป็นระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ

2. ควรศึกษาอิทธิพลหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักรการเมืองในจังหวัดอื่นๆ เพื่อเทียบเคียงให้เห็นถึงความเหมือนหรือความแตกต่าง

3. ควรทำการศึกษาวิจัยความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อนักรการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). *อนาคตผู้นำการเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า*. กรุงเทพฯ: ซัคเซสมิเดีย.
- ชุตินพันธ์ วงษ์อมรวิทย์ และคณะ. (2563). การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 9(4), 14-26.
- นิรันดร์ กุลพานันท์. (2549). *นักการเมืองถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์*. นนทบุรี : นครปฐมการพิมพ์.
- ประคอง มาโต และคณะ. (2565). การส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนมีต่อนักการเมืองในจังหวัดอุทัยธานี. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 5(2), 115-128.
- พระถวิล เทวสุโร (สิงห์เทพ) และคณะ. (2558). การบริหารงานตามหลักราชสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลโนนทอง อำเภอนาบุญ จังหวัดอุดรธานี. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 3(1), 71-86.
- ภูริวัจน์ ปุณฺณรุฒิปรีดา. (2557). การพัฒนาเชิงพุทธเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารศาลรัฐธรรมนูญ*, 16(47), 141-158.
- วรยุทธ สถาปนาศุภกุล. (2560). คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนอำเภอแมริมจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*, 8(2), 245-253.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ และนพพล อัครชาติ. (2557). ความนิยมของคนอีสานที่มีต่อพรรคเพื่อไทย: ศึกษากรณีจังหวัดขอนแก่น. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 1(1), 76-100.
- สะถิระ เผือกประพันธุ์. (2558). ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของนักการเมืองท้องถิ่นมีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองท้องถิ่นมีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาการปกครองท้องถิ่น จ.ชลบุรี. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 7(1), 181-208.
- สุมาลี บุญเรือง และเติมศักดิ์ ทองอินทร์. (2565). การเสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมือง. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 10(1), 240-254.